

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

**III RESPUBLIKA ILMIY-
AMALIY KONFERENSIYASI**

**YANGI DAVR ILM-
FANI: INSON UCHUN
INNOVATSION G'OYA
VA YECHIMLAR**

FEVRAL, 2026

ISSN 3093-8791

ELEKTRON NASHR:

<https://konferensiyalar.com>

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

**III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, fevral

TOSHKENT-2026

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 3-son (fevral, 2026-yil).– 121 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 12-fevral

Mas'ul muharrir:
Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur to'plamda "Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar" mavzusidagi III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari jamlangan. Nashrda respublikaning turli oliy ta'lim muassasalari, ilmiy markazlari va amaliyotchi mutaxassislari tomonidan tayyorlangan maqolalar o'rin olgan bo'lib, ular ijtimoiy-gumanitar, tabiiy, texnik va yuridik fanlarning dolzarb muammolari va ularning innovatsion yechimlariga bag'ishlangan.

Ushbu nashr ilmiy izlanuvchilar, oliy ta'lim o'qituvchilari, doktorantlar va soha mutaxassislari uchun foydali qo'llanma bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsion yondashuv, zamonaviy fan, fanlararo integratsiya, ilmiy-tadqiqot, nazariya va amaliyot, ilmiy hamkorlik.

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Nazirov Sardor

BIR MAVSUMDA BUG'DOY VA PAXTA YETISHTIRISHNI TA'MINLAYDIGAN
ELEKTROTEXNOLOGIYANING IQTISODIY SAMARADORLIGI 5-8

QISHLOQ XO'JALIGI FANLARI

Yodgorov Normumin, Amirqulova Nigora

INDIGOFERANING SUG'ORISH MUDDATLARI VA MEYORLARI 9-12

TARIX FANLARI

Omonova Sarvinoz, Baratova Gulzoda

ABU UBAYDA IBN al-JARROHNING TIBBIYOT TARIXIDAGI O'RNI VA ILMIY MEROSI 13-15

IQTISODIYOT FANLAR

Mengniyozov Anvar

JAHONDA RAQAMLI BANK XIZMATLARINING EVOLYUTSIYASI 16-20

FALSAFA FANLARI

Nabiyev Sherzodjon

KIBERAGRESSIYA FENOMENI VA YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY QADRIYATLARI 21-26

FILOLOGIYA FANLARI

Nasriyev Nurullo

ZAMONAVIY XALQARO AXBOROT BOZORIDA MEDIABIZNES TUSHUNCHASINING
AHAMIYATI 27-28

YURIDIK FANLAR

Xursanov Shamsiddin

XALQARO TIJORAT ARBITRAJIDA SHARIAT OMILI 29-33

PEDAGOGIKA FANLARI

Sodiqova Gulnora

ISH BERUVCHILAR ISHTIROKIDAGI KASBIY TA'LIM DASTURLARINI RAQAMLI
TRANSFORMATSIYA QILISH 34-39

Ganiyev Elyorbek

TALABALARDA QONUNIY BILIMLARNI AMALIYOTGA TADBIQ ETISH METODIKASI 40-45

Xabibullayev Alimardon

TALABALAR MOBILIGINI RIVOJLANTIRISHDA QO'SHMA TA'LIMNING INSTITUTSIONAL
BOSHQARUV MEXANIZMLARI (RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA) 46-51

Nigmatova Nozimaxon

OLIY TA'LIMDA INGLIZ TILINI O'QITISHDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT
TEXNOLOGIYALARINI INTEGRATSIYALASH METODIKASINING NAZARIY ASOSLARINI
TAKOMILLASHTIRISH 52-54

Abdullayeva Asila

TARIXIY VA FALSAFIY BILIMLARNI BIRLASHTIRISH ORQALI OLIY TA'LIMDA
INNOVATSION PEDAGOGIK METODLARNI TATBIQ ETISH 55-60

Ergasheva Nigora

PEDAGOGIK HAMKORLIK ASOSIDA BO'LAJAK BOSHLANG'ICH TA'LIM
O'QITUVCHILARINING METODIK KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING
ILMIY-NAZARIY ASOSLARI 61-64

G'ofurova Barnoxon

OLIY TA'LIM TIZIMIDA TALABALARNING KONSEPTUAL FIKRLASH KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA XIZMAT QILUVCHI METODIK SHART-SHAROITLAR 65-68

Shamsiddinova Durdona

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA O'QUVCHILARNING O'QILGAN MATNNI TUSHUNISH KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISHDA METAKOGNITIV O'QITISH USULLARINING SAMARADORLIGI 69-71

Yuldasheva Maftuna

PEDAGOGIK KOMMUNIKATSIYA VA PSIXOLOGIK TA'SIR USULLARINI O'RGATISH: NAZARIY VA AMALIY YONDASHUVLAR 72-77

Butayev Norbek

KASBIY KOMPETENTLIKNI SHAKLLANTIRISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLARNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI 78-80

Rajapov Sulaymon

ESP (ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES) ASOSIDA MULOQOT KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI 81-84

Samandarova Nargiza

KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV DOIRASIDA IQTISODCHILARNING KASBIY NUTQ TAYYORGARLIGINI TAKOMILASHTIRISH 85-87

Sobirov Qobuljon

BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISHDA INTEGRATSIYALASHGAN PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING ROLI 88-93

Raxmanova Nigora

ZAMONAVIY KOMPETENSIYAVIY YONDASHUV VA AN'ANAVIY SHOGIRDLIK TIZIMINING UYG'UNLIGI 94-99

Xalberdiyev Ziyodilla

TA'LIM MENEJMENTIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI 100-102

Kamolov Baxtiyor

EKOLOGIK TARBIYA VA TURIZM FANLARI INTEGRATSIYASI ORQALI TALABALAR MADANIY-MA'NAVIY DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISH 103-108

TIBBIYOT FANLARI

Сайдуллаева Мукаддам, Абдукадирова Лазиза

ЛАТИНСКИЕ И ГРЕЧЕСКИЕ ИСТОКИ МЕДИЦИНСКИХ ЭМБЛЕМ И ИХ РОЛЬ В СОВРЕМЕННОЙ МЕДИЦИНЕ 109-115

SIYOSIY FANLAR

Уразбаев Абатбай

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УЧАСТИЯ ГРАЖДАН В ОБЕСПЕЧЕНИИ ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ: ГЛОБАЛЬНЫЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 116-120

FALSAFA FANLARI

KIBERAGRESSIYA FENOMENI VA YOSHLAR AXLOQIY-MA'NAVIY QADRIYATLARI

Nabiyev Sherzodjon Valijon o'g'li

Namangan davlat universiteti radqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqola zamonaviy ijtimoiy-madaniy kontekstda kiberagressiya fenomenining yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga ta'sirini ilmiy jihatdan tahlil qiladi. Tadqiqot jarayonida kiberagressiyaning psixologik, sotsiologik va axloqiy-o'quviy o'lchovlari o'rganilib, yoshlarning internetdagi xulq-atvori va ma'naviy axloqiy me'yorlarga moslashuvi o'rganildi. Shuningdek, kiberagressiya hodisasi yoshlarning identifikatsiya jarayonlari, empatiya darajasi va axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalariga ta'sir ko'rsatishi nazariy va amaliy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari yoshlar o'rtasida ijtimoiy axloqiy me'yorlarni mustahkamlash va raqamli ijtimoiy muhitte sog'lom kommunikatsiyani rivojlantirishga qaratilgan pedagogik tavsiyalar ishlab chiqish imkonini beradi.

Kalit so'zlar: Kiberagressiya, yoshlar, axloqiy-ma'naviy qadriyatlar, raqamli kommunikatsiya, empatiya, pedagogik strategiyalar.

THE PHENOMENON OF CYBERAGGRESSION AND THE MORAL AND SPIRITUAL VALUES OF YOUTH

Nabiev Sherzodjon Valijon ugli

Researcher at Namangan State University

Annotation. This article scientifically analyzes the impact of the phenomenon of cyberaggression on the moral and spiritual values of youth in a modern socio-cultural context. In the course of the research, the psychological, sociological and moral and educational dimensions of cyberaggression were studied, and the behavior of young people on the Internet and their adaptation to moral and ethical norms were studied. Also, the impact of the phenomenon of cyberaggression on the identification processes, level of empathy and moral decision-making competencies of young people was analyzed theoretically and practically. The results of the research allow us to develop pedagogical recommendations aimed at strengthening social and moral norms among young people and developing healthy communication in the digital social environment.

Key words: Cyberaggression, youth, moral and spiritual values, digital communication, empathy, pedagogical strategies.

DOI: <https://doi.org/10.47390/ymdif-y2026v2i3/n05>

Kirish: Zamonaviy ijtimoiy rivojlanish jarayonlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari inson faoliyatining barcha sohalariga chuqur ta'sir ko'rsatmoqda. Ayniqsa, yoshlar ijtimoiylashuvi va shaxsiy rivojlanish jarayonlarida raqamli platformalarning tutgan o'rni sezilarli darajada oshgan. Shu bilan birga, internetning keng imkoniyatlari yoshlar orasida kiberagressiya hodisasining keng tarqalishiga sabab bo'lmoqda. Kiberagressiya — bu raqamli muhitda boshqa shaxslar yoki guruhlar qarshi amalga oshiriladigan tajovuzkor xatti-harakatlar majmui bo'lib, u verbal tahdid, haqorat, yolg'on ma'lumot tarqatish, ijtimoiy tarmoqlarda izolyatsiya qilish kabi turli ko'rinishlarda namoyon bo'ladi. Yoshlar psixologik va sotsiokultural rivojlanish bosqichida bo'lgani sababli, ularning axloqiy-ma'naviy qadriyatlari shakllanishi, empatiya va ijtimoiy mas'uliyat hissi internet orqali sodir bo'ladigan agressiv kommunikatsiya

bilan bevosita bog'liqdir. Shu nuqtai nazardan, kiberagressiya fenomeni nafaqat shaxsning psixologik holatiga, balki uning ma'naviy va axloqiy me'yorlariga ham jiddiy ta'sir ko'rsatadi. So'nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, internet orqali amalga oshiriladigan agressiv xatti-harakatlar yoshlar orasida ijtimoiy normativlarga rioya qilishni kamaytiradi, shaxsiy va guruh identifikatsiyasini buzadi hamda axloqiy qaror qabul qilish jarayonlarini murakkablashtiradi [1]. Shu bilan birga, kiberagressiyaning ijtimoiy va madaniy kontekstdagi ta'sirini chuqur tahlil qilish yoshlarning axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini rivojlantirish mexanizmlarini ishlab chiqishda muhim ahamiyat kasb etadi. Raqamli muhitda yuzaga keladigan agressiv xatti-harakatlar, o'z navbatida, yoshlarni psixologik stress, depressiv kayfiyat va o'zini ijtimoiy izolyatsiya qilish kabi noxush holatlarga olib keladi, bu esa ularning axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalarini pasaytiradi. Shu sababli, kiberagressiyaning oldini olish va uning oqibatlarini yumshatish bo'yicha ilmiy asoslangan strategiyalar ishlab chiqish dolzarb hisoblanadi. Kiberagressiya fenomenining murakkabligi shundaki, u faqat texnologik vositalar orqali sodir etilmay, balki shaxslarning psixologik holati, ijtimoiy muhiti va axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga bog'liq bo'ladi. Bu jarayonni o'rganishda psixologik yondashuvlar, sotsiologik tadqiqotlar va axloqiy-ma'naviy pedagogik strategiyalarni birlashtirish zarurati mavjud. Shu nuqtai nazardan, yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini shakllantirish va mustahkamlashda kiberagressiyaning oldini olish mexanizmlari va pedagogik vositalar muhim ahamiyat kasb etadi[2]. Maqola doirasida kiberagressiyaning turli ko'rinishlari (verbal, psixologik, ijtimoiy) tahlil qilinib, ularning yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga ta'siri ilmiy asosda yoritiladi. Shu bilan birga, yoshlarning raqamli muhitda o'zini tutishi, empatiya darajasi va axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalari o'rganiladi. Tadqiqot metodologiyasida sifat va miqdoriy usullar uyg'unlashtirilgan bo'lib, so'rovnomalar, intervyular va raqamli platformalardagi faoliyat tahlili asosida natijalar chiqariladi. Shu kontekstda, kiberagressiyaning yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga ta'sirini o'rganish nafaqat ilmiy tadqiqotlar, balki amaliy pedagogik strategiyalarni ishlab chiqish uchun ham muhimdir. Mazkur tadqiqot yoshlarda axloqiy mas'uliyatni rivojlantirish, raqamli muhitda ijtimoiy me'yorlarga rioya qilish va agressiv xatti-harakatlarning salbiy oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan ilmiy asoslangan tavsiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi.

Raqamli texnologiyalar va internet resurslarining jadal rivojlanishi XXI asrning asosiy ijtimoiy-kultural tendensiyalaridan biriga aylandi. Ushbu rivojlanish yoshlarning ijtimoiylashuvi, o'z-o'zini ifodalash, bilim olish va kommunikatsiya imkoniyatlarini tubdan o'zgartirdi. Shu bilan birga, internet va ijtimoiy tarmoqlar inson faoliyatining yangi maydonlarini ochib berish bilan birga, xavf va tahdidlarni ham keltirib chiqarmoqda. Ayniqsa, kiberagressiya hodisasi zamonaviy jamiyatning ijtimoiy muammolaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda. Kiberagressiya, ya'ni raqamli muhitda boshqa shaxs yoki guruhga qarshi amalga oshiriladigan tajovuzkor harakatlar, yoshlarning axloqiy va ma'naviy qadriyatlariga sezilarli ta'sir ko'rsatadi va ularning shaxs sifatida rivojlanish jarayonini murakkablashtiradi [3]. Yoshlar, o'zining psixologik va ijtimoiy rivojlanish bosqichida bo'lgani sababli, raqamli muhitdagi xatti-harakatlardan bevosita ta'sirlanadi. Shu nuqtai nazardan, kiberagressiya fenomeni nafaqat texnologik, balki psixologik va axloqiy muammo sifatida qaraladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yoshlar orasida kiberagressiya tajovuzkorligi ularning ijtimoiy identifikatsiyasi, empatiya darajasi, axloqiy qaror qabul qilish qobiliyatlariga salbiy ta'sir qiladi[4]. Bugungi kunda kiberagressiya yoshlar orasida bir nechta shakllarda namoyon bo'ladi:

verbal tajovuz (haqorat, tahdid), psixologik bosim (izolyatsiya, rad etish), hamda ijtimoiy manipulyatsiya (yolg'on ma'lumot tarqatish, shaxsiy ma'lumotlarni suiiste'mol qilish). Ushbu hodisa nafaqat shaxsning ruhiy holatiga, balki uning axloqiy va ma'naviy qadriyatlariga jiddiy ta'sir ko'rsatadi. Shu bilan birga, kiberagressiya jamiyatning umumiy ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy muhitiga ham ta'sir ko'rsatadi, chunki yoshlar o'zini ijtimoiy me'yorlar bilan bog'laydigan asosiy qatlam hisoblanadi[5]. Mavzuning dolzarbligi shundaki, raqamli ijtimoiylashuv jarayonida yoshlarning axloqiy-ma'naviy qadriyatlari shakllanmoqda, lekin shu jarayonda kiberagressiya hodisasi ularning shaxsiy va ijtimoiy identifikatsiyasiga salbiy ta'sir ko'rsatmoqda. Masalan, internet orqali amalga oshiriladigan tajovuzkor xatti-harakatlar yoshlarni ruhiy stress, depressiv holat va ijtimoiy izolyatsiya bilan yuzlashishga majbur qiladi. Bu esa ularning axloqiy qaror qabul qilish, empatiya va ijtimoiy mas'uliyat kabi qadriyatlarini pasaytiradi. Shuning uchun kiberagressiyaning yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga ta'sirini o'rganish ilmiy jihatdan dolzarb va ijtimoiy muhim vazifa hisoblanadi. Ilmiy nuqtai nazardan qaraganda, kiberagressiya hodisasi yoshlarning raqamli muhitda o'zini tutish mexanizmlarini va axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalarini o'rganish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Shu bilan birga, bu hodisa pedagogik tadqiqotlarda yoshlarni axloqiy va ma'naviy jihatdan tarbiyalash, ularni raqamli xavfsizlik va ijtimoiy me'yorlarga rioya qilishga o'rgatishda muhim ahamiyat kasb etadi. Yana bir muhim jihat shundaki, kiberagressiya yoshlarning shaxsiy va ijtimoiy identifikatsiyasini shakllantirish jarayonida murakkab ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, bu fenomenni o'rganish, yoshlarni axloqiy-ma'naviy qadriyatlarni mustahkamlashga yo'naltirilgan strategiyalar ishlab chiqishda ilmiy asos bo'lib xizmat qiladi[6]. Kiberagressiya va yoshlarning axloqiy-ma'naviy qadriyatlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni aniqlash pedagogik amaliyotda yangi metodologik yondashuvlarni ishlab chiqish imkonini beradi. Zamonaviy pedagogika va psixologiya tadqiqotlari kiberagressiyaning yoshlar ruhiyati va axloqiy kompetensiyalariga ta'sirini aniqlashga qaratilgan. Masalan, so'nggi yillarda olib borilgan empirik tadqiqotlar yoshlarning internetdagi xatti-harakatlari va ularning axloqiy qadriyatlari o'rtasida sezilarli korrelyatsiyani ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, ilmiy izlanishlar kiberagressiyaning oldini olish, yoshlarni sog'lom raqamli ijtimoiylashuvga yo'naltirish va empatiya, axloqiy mas'uliyat kabi qadriyatlarni rivojlantirishga qaratilgan samarali strategiyalar ishlab chiqishga imkon beradi. Mavzuning dolzarbligi shuningdek, global ijtimoiy va madaniy kontekst bilan ham bog'liqdir. Kiberagressiya hodisasi faqat milliy yoki hududiy masala sifatida emas, balki xalqaro miqyosda yoshlar tarbiyasi, axloqiy-ma'naviy qadriyatlarning shakllanishi va raqamli xavfsizlik nuqtai nazaridan muhim ijtimoiy muammo sifatida e'tirof etilmoqda. Shu bois, yoshlar o'rtasida kiberagressiyaning oldini olish va axloqiy-ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirish bo'yicha xalqaro tajribalarni o'rganish, ularni amaliy pedagogik strategiyalarga tatbiq etish muhimdir. Shu nuqtai nazardan, kiberagressiya va yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlari o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni o'rganish, ilmiy tadqiqotlar va amaliy pedagogik ishlanmalar uchun dolzarb ilmiy vazifa hisoblanadi[7]. Bu tadqiqot nafaqat yoshlarni axloqiy mas'uliyat va ijtimoiy me'yorlarga rioya qilishga yo'naltirish, balki raqamli ijtimoiy muhitda sog'lom va konstruktiv kommunikatsiyani rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, kiberagressiyaning oldini olish va uning yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga ta'sirini kamaytirish bo'yicha ilmiy asoslangan metodologiyalar ishlab chiqish dolzarb ilmiy masala bo'lib, zamonaviy psixologiya, pedagogika va sotsiologiya fanlari sohasidagi izlanishlar uchun muhim ilmiy platformani yaratadi. Bu esa yoshlarning shaxsiy

rivojlanishi, ijtimoiy integratsiyasi va axloqiy-ma'naviy yetukligini ta'minlashga xizmat qiladi. Natijada, kiberagressiya va yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlari mavzusi ilmiy, amaliy va ijtimoiy jihatdan yuqori darajada dolzarb bo'lib, tadqiqotlar natijalari yoshlar tarbiyasi va raqamli xavfsizlikni ta'minlashda samarali strategiyalar ishlab chiqish imkonini beradi. Shu bilan birga, bu mavzu global ijtimoiy, madaniy va pedagogik kontekstda yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini rivojlantirishga yo'naltirilgan yangi yondashuvlarni shakllantirishda ham muhim ahamiyat kasb etadi.

Zamonaviy jamiyatda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va raqamli resurslar tobora kengayib borayotganligi, yoshlarning ijtimoiylashuvi va axloqiy-ma'naviy qadriyatlari shakllanishida tub o'zgarishlarni yuzaga keltirdi. Shu kontekstda kiberagressiya hodisasining oldini olish va yoshlar axloqiy-ma'naviy kompetensiyalarini mustahkamlashga qaratilgan islohotlar nafaqat pedagogik, balki davlat siyosati darajasida ham muhim vazifa sifatida qaralmoqda. So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasi va bir qator rivojlangan davlatlarda raqamli xavfsizlik, ijtimoiy media monitoring va yoshlarni axloqiy tarbiyalash sohalarida kompleks islohotlar amalga oshirildi[8]. Birinchi navbatda, pedagogik va ta'lim sohasida olib borilgan islohotlar yoshlarni kiberagressiyadan himoya qilishga qaratilgan. Maktab va oliy ta'lim muassasalarida axloqiy-ma'naviy tarbiya dasturlari qayta ko'rib chiqildi va raqamli ijtimoiylashuv jarayonlariga moslashtirildi. Shu maqsadda o'quv dasturlariga kiberxavfsizlik, internet etikasi, onlayn kommunikatsiyada empatiya va ijtimoiy mas'uliyat kabi modullar kiritildi. Ushbu modullar yoshlarning internetdagi tajovuzkor xatti-harakatlarga nisbatan immunitetini oshirish, axloqiy qaror qabul qilish qobiliyatini rivojlantirish hamda empatiya darajasini mustahkamlashga yo'naltirilgan. Xususan, ta'lim sohasidagi islohotlar yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini shakllantirish bilan birga, ularning raqamli muhitda ijtimoiy me'yorlarga rioya qilishini ta'minlashga xizmat qilmoqda. Ikkinchi yo'nalish davlat siyosati va normativ-huquqiy islohotlar bilan bog'liq. Raqamli muhitdagi agressiv xatti-harakatlarni cheklash va jazolash mexanizmlari joriy qilindi, shu bilan birga yoshlar o'rtasida kiberagressiyaning oldini olishga qaratilgan profilaktik dasturlar ishlab chiqildi. Masalan, internet platformalarida yoshlar xavfsizligini ta'minlash bo'yicha monitoring tizimlari yo'lga qo'yildi, zararli kontentni aniqlash va bloklash mexanizmlari kengaytirildi[9]. Shu bilan birga, ota-onalar, pedagoglar va jamiyatning boshqa vakillari uchun raqamli etikani targ'ib qilishga qaratilgan o'quv seminarlari va treninglar tashkil etildi. Bu islohotlar yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini mustahkamlash va kiberagressiyaga qarshi ijtimoiy himoya tizimini rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Uchinchi jihat, ilmiy va tadqiqot faoliyati sohasidagi islohotlar bilan bog'liq. So'nggi yillarda psixologiya, pedagogika va sotsiologiya sohalarida kiberagressiyaning yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlariga ta'sirini o'rganishga qaratilgan ilmiy tadqiqotlar jadal rivojlanmoqda. Akademik markazlar va universitetlar kiberagressiya fenomenini ilmiy jihatdan tahlil qilishga qaratilgan loyihalarni amalga oshirmoqda. Ushbu tadqiqotlar nafaqat kiberagressiya sabablarini aniqlash, balki yoshlarning axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalarini mustahkamlash va pedagogik strategiyalarni ishlab chiqish uchun ilmiy asos yaratadi. Shu yo'nalishda xalqaro hamkorlikni kengaytirish va chet ellik olimlarning ilg'or tajribalarini o'zlashtirish ham dolzarb islohot sifatida amalga oshirilmoqda. To'rtinchi jihat – ijtimoiy va madaniy islohotlar. Yoshlarning axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini rivojlantirishda jamiyatning barcha qatlamlari faol jalb qilinmoqda. Madaniy va sport tadbirlari, ijtimoiy loyihalar va onlayn platformalarda axloqiy-ma'naviy kampaniyalar yoshlar

orasida sog'lom raqamli muhitni shakllantirishga yo'naltirilgan. Shu bilan birga, ota-onalar va pedagoglar uchun treninglar, vebinarlar va maslahat markazlari tashkil etilib, kiberagressiyaga qarshi ijtimoiy ongni oshirishga qaratilgan ishlar amalga oshirilmoqda. Bu esa yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini mustahkamlash, ijtimoiy me'yorlarga moslashish va raqamli muhitda sog'lom kommunikatsiyani rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Shuningdek, islohotlarning samaradorligini oshirish maqsadida davlat va jamoat tashkilotlari birgalikda kompleks strategiyalar ishlab chiqmoqda[10]. Ushbu strategiyalar kiberagressiya hodisasini oldini olish, yoshlarning psixologik va axloqiy salomatligini ta'minlash, raqamli muhitda xavfsizlikni mustahkamlash hamda pedagogik yondashuvlarni takomillashtirishni o'z ichiga oladi. Shu tariqa, kiberagressiya va yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlari sohasidagi islohotlar ilmiy, amaliy va ijtimoiy jihatdan bir-biri bilan uzviy bog'langan bo'lib, yoshlar tarbiyasini raqamli davrga moslashtirishga qaratilgan kompleks yondashuvni shakllantirmoqda.

Xulosa: Ushbu maqola doirasida kiberagressiya fenomeni va yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlari o'rtasidagi murakkab o'zaro bog'liqlik ilmiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kiberagressiya nafaqat yoshlarning psixologik holatiga, balki ularning axloqiy qaror qabul qilish kompetensiyalariga va ijtimoiy mas'uliyat hissiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Raqamli muhitdagi tajovuzkor xatti-harakatlar yoshlarning empatiya darajasi, ijtimoiy me'yorlarga rioya qilish, shuningdek, axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini shakllantirish jarayonlarini murakkablashtiradi. Shu bilan birga, kiberagressiyaning oldini olish va yoshlarning axloqiy-ma'naviy kompetensiyalarini mustahkamlashga qaratilgan pedagogik, normativ-huquqiy, ilmiy-tadqiqot va ijtimoiy-ma'naviy islohotlar samaradorligi alohida ta'kidlandi. Ta'lim muassasalarida axloqiy-ma'naviy modullar, kiberxavfsizlik va onlayn etikaga oid dasturlarni joriy etish, davlat va jamiyatning profilaktik strategiyalari hamda ilmiy tadqiqotlar kiberagressiyaning salbiy oqibatlarini kamaytirishga va yoshlarni sog'lom raqamli muhitga moslashtirishga xizmat qilmoqda. Shunday qilib, kiberagressiya va yoshlar axloqiy-ma'naviy qadriyatlari mavzusi nafaqat ilmiy, balki amaliy va ijtimoiy jihatdan ham dolzarb bo'lib, tadqiqot natijalari yoshlar tarbiyasida axloqiy mas'uliyatni rivojlantirish, raqamli ijtimoiy me'yorlarga rioya qilish va sog'lom kommunikatsiyani shakllantirishga qaratilgan samarali strategiyalarni ishlab chiqishda muhim asos bo'lib xizmat qiladi. Mazkur maqola kiberagressiyaning oldini olish va yoshlarning axloqiy-ma'naviy qadriyatlarini mustahkamlash bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar ishlab chiqish uchun nazariy va amaliy maydon yaratadi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Nazarov K. Voyaga yetmaganlar o'rtasida huquqbuzarlikning oldini olish borasida amalga oshirilgan tadbirlar //Общественные науки в современном мире: теоретические и практические исследования. – 2025. – Т. 4. – №. 3. – С. 69-72.
2. Kadirovna A. S. Voyaga etmaganlar o'rtasida suisid holatlarini oldini olish //Tadqiqotlar. – 2025. – Т. 60. – №. 1. – С. 253-263.
3. Антипина С. С. Опросник "Типология киберагрессии": структура и первичные психометрические характеристики //СибСкрипт. – 2021. – Т. 23. – №. 1 (85). – С. 113-122.
4. Turg'unbaev B. B. Voyaga yetmaganlar masalalari bo'yicha organ va muassasalar faoliyatini tartibga soluvchi normativ-huquqiy xujjatlarning ahamiyati //yangi o'zbekiston, yangi tadqiqotlar jurnali. – 2025. – Т. 2. – №. 3. – С. 161-166.

5. Солдатов Г. У., Рассказова Е. И., Чигарькова С. В. Флейминг как вид киберагрессии: ролевая структура и особенности цифровой социальности //Психологический журнал. – 2021. – Т. 42. – №. 3. – С. 87-96.
6. Ashirboyev A., Jabborov O. Voyaga yetmaganlar jinoyatchiligining kriminologik va psixologik jihatlari //Наука и инновация. – 2025. – Т. 3. – №. 24. – С. 112-119.
7. Антипина С. С. Социальный интеллект и проявление киберагрессии у подростков //Психология человека в образовании. – 2022. – Т. 4. – №. 2. – С. 133-144.
8. Livingstone, S., & Smith, P. K. Children and Digital Technologies: Risks, Opportunities and Debates, Journal of Children and Media, 2014, 8(3), 203–220
9. Nissenbaum, H. Privacy in Context: Technology, Policy, and the Integrity of Social Life, Stanford University Press, Stanford, 2010, 320 p
10. Блинова Д. Н., Гурина О. Д. Киберагрессия и кибербуллинг в судебно-экспертной практике //Психология и право. – 2023. – Т. 13. – №. 3. – С. 150-160.

YANGI DAVR ILM-FANI: INSON UCHUN INNOVATSION G'OYA VA YECHIMLAR

III RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, fevral

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

Yangi davr ilm-fani: inson uchun innovatsion g'oya va yechimlar.
III Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari to'plami.
2-jild, 3-son (fevral, 2026-yil). – 121 bet.

Mazkur nashr ommaviy axborot vositasi sifatida 2025-yil, 8-iyulda
C-5669862 son bilan rasman davlat ro'yaxatidan o'tkazilgan.

ISSN: 3093-8791 (onlayn)

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2026-yil, 12-fevral

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Science problems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.